

Een treurtrip begint zodra je de deur achter je hebt dichtgeslagen. Om onderweg al lekker in de stemming te komen, staan bij elke treurtrip toepasselijke liedjes vermeld. Download de hele Spotifylijst door de code hiernaast te scannen.

Legenda

AFVOERPU(N)T

IN DE GETTO

ALLESOMVATTEND NIETS

INDUSTRIE

ARCHITECTONISCHE HOOGSTANDJES

KUSTPLAATS

BRABANTSE GEZELLIGHEID

MOBILITEIT

GRENSGEBIED

OMRIJDENSWAARDIG

GROEIKERNACHTIG

WEDEROPBOUW

HAVENPLAATS

WINKELN

HORECA

RET METROSTATION

WAARSCHUWING:
PAS OP VOOR LOCALS,
ALLEEN VOOR ECHTE
THRILLSEEKERS

Inhoud

Woord vooraf	4	Regio Midden	130
Regio Noord	6	Almelo, Hengelo en Enschede	132
Den Helder	8	Almelo	134
Kreileroord	18	Hengelo	140
Zandvoort	20	Enschede	144
Haarlem Schalkwijk	26	Glanerbrug, Gronau en Denekamp	147
Amsterdam Nieuw-West	28	Arnhem	150
Amsterdam Zuidoost	36	Grensovergang Bergh	159
Amsterdam Noord	42	Nijmegen	160
IJmuiden	52	Rondje Amersfoort	170
Telstar	57	Barneveld	179
Velsen-Noord	60	Utrecht	180
Wijk aan Zee	62	Van Noordwijk naar Scheveningen	188
Beverwijk	64	Den Haag	198
Zaandam	70	Zoetermeer	204
Almere	78	Rotterdam	212
Lelystad	88	Hoekse Lijn (metrolijn B)	214
Noordoostpolder	96	Metrolijn D	220
Drachten	102	Dordrecht	224
Delfzijl	106	Zwijndrecht en Sliedrecht	229
Eemshaven	111	Regio Zuid	232
Winschoten	112	Zeeuwse Kanaalzone	234
Ganzedijk en omgeving	117	Zeeuws-Vlaanderen	242
Veenkoloniën	118	Als je dan toch in Zeeland bent...	247
Hoogeveen	124	De A58-route	250
Hoogersmilde	129	Eindhoven	264
		Rondje Den Bosch	272
		Venlo	280
		Venray	284
		Horst	285
		Parkstad Limburg	286
		Limburgse seksclubs	294
		Vaals en Valkenburg	296
		Register	301

Woord vooraf

In een weiland langs een drukke weg bij Nijkerkerveen staat een ietwat vervallen snackbar in de vorm van een paddenstoel. Uiteraard inclusief rood dak met witte stippen. En dat oogt dan misschien wat vreemd, ik vind deze plek om te janken zo mooi. Nog zoiets: in het havengebied van IJmuiden (sowieso al te vaak onterecht weggezet als lelijke plaats) delen een garagebedrijf en een Chinees wokrestaurant een pand met elkaar. Op zich is dat al iets wat de wenkbrauwen doet fronsen, maar dat daar tegen de gemeenschappelijke gevel al sinds jaar en dag een drie meter hoog monsterlijk beeld van een indiaan staat, maakt deze plek onweerstaanbaar voor de liefhebber van aandoenlijke treurnis. Dit is zo misplaatst, dat het alleen maar een glimlach op het gezicht kan toveren. Op dat van mij in ieder geval wel. Of neem Heerlen. Jarenlang verguisd en vermeden, maar och mensen, wat is deze stad toch waanzinnig interessant. Heerlen verwart en verrast en waar je ook loopt, het is er domweg mooi. Mooi van lelijkheid dan wel, maar toch mooi.

In een doorsnee reisgids over Nederland zal je dergelijke plekken niet snel aantreffen. Daar moet het altijd maar weer gaan over de Amsterdamse grachten, De Keukenhof en de molens van Kinderdijk. Prachtig allemaal hoor, laat daar geen misverstanden over bestaan, maar wel een tikkeltje afgezaagd. In Nederland is nog zoveel te (her)ontdekken en ergens is het verbazingwekkend dat, in dit aangeharkte land met bestemmingsplannen

voor elke vierkante meter, nog zoveel plekken bestaan die zich niks van de Hollandse regelzucht lijken aan te trekken. En dáárover gaat deze reisgids: over eens bloeiende dorpen die nu onbekommerd wegwijnen, over heerlijk verloederde winkelcentra waarvoor nog geen grootscheepse renovatieplannen zijn opgesteld en over badplaatsen die eens iets van grandeur moeten hebben uitgestraald, maar waar de patatcultuur nu nog de enig overgebleven vorm van cultuur is. In dit boek staan alle topbestemmingen op deze gebieden verzameld, met bijbehorende tips en handige routekaartjes om de treurtrip tot een succes te maken. Het gaat dus om plaatsen die ik oprecht mooi vind en die naar mijn mening nog te vaak worden beschimpt en vermeden. Den Helder en Delfzijl bijvoorbeeld; toeristen laten zich er nauwelijks zien, maar deze steden verdienen het om bezocht te worden. Datzelfde geldt voor, om er maar een paar te noemen, Tilburg, Almelo en Terneuzen. Het zijn plaatsen die, zoals de Duitsers dat zo fijn noemen, *das gewisse Etwas*, hebben. Plaatsen waar in de ogenschijnlijke deernis stiekem toch erg veel schoonheid schuilt. Naar een plaats als Purmerend zal je in dit boek dan ook tevergeefs zoeken. Niks treurtripwaardigs aan.

Al enige tijd probeer ik overigens te achterhalen waar die voorliefde voor vergane glorie en troostrijke lelijkheid vandaan komt. Misschien komt het doordat ik in het lieflijke Noord-Hollandse dorp Bergen ben opgegroeid, waar je wel heel erg je best moet doen om iets van

lelijkheid te vinden. Zoveel pracht en praal gaat ook maar vervelen, waardoor een bezoek aan Lelystad of het Buikslotermeerplein in Amsterdam steeds meer als een verademing voelde.

De laatste jaren maak ik veel foto's van mooie lelijkheid en deel deze op social media. Gelukkig kunnen die foto's op veel bijval rekenen, waardoor ik weet dat er meer mensen bestaan die de schoonheid van dergelijke doorgaans zo verdoemde oorden op waarde weten te schatten.

Tot dat besef kwam ook de regionale omroep NH en met de serie Spuugmooi mocht ik, met het grootste genoegen, op zoek naar alle spuugmooie plekjes van Noord-Holland. Een aantal daarvan is eveneens in deze gids opgenomen. Ook de *Amersfoortse Courant* was benieuwd of er in het verspreidingsgebied iets van mooie lelijkheid te vinden is, en dat bleek gelukkig het geval. In de treurtrip 'Rondje Amersfoort' zijn enkele van deze plekken uit die zomerserie terug te vinden.

De opmerkelijke liefde voor verval resulteerde in 2018 al in het boek *Chin. Ind. Spec. Rest.: een verdwijnend Nederlands fenomeen*, waarin de foto's van alle nog bestaande Chinees-Indische restaurants van Nederland staan, bijna 1100 in totaal. Dit fraaie naslagwerk was in samenwerking met, en op initiatief van, ontwerper (tevens buurvrouw) Yolanda Huntelaar. Ook deze reisgids is er dankzij Yolanda gekomen en voor al het werk dat zij in het ontwerp van dit boek heeft gestoken, ben ik haar uiteraard oneindig dankbaar.

Ook dank ben ik verschuldigd aan al die mensen die mij via Twitter, Instagram en de app-groep 'Opperclass treurtrippers' hebben voorzien van tal van treurtips. Sommigen namen zelfs de moeite me een rondleiding te geven: Mathieu van Woerkom liet me de prachtigste plekken langs de Zeeuwse Kanaalzone zien, Elisa Kuster troonde me mee door het mooie Dordrecht en in Lelystad kreeg ik een uitgebreide tour voorgeschoteld door Berry Brinkhorst. Kort voor de verschijning van dit boek overleed Berry en dat verdriet mij zeer. Door zijn niet aflatende enthousiasme over zijn woonplaats ben ik nóg meer van Lelystad gaan houden dan ik al deed en ik had Berry uit dankbaarheid heel graag een exemplaar van dit boek willen overhandigen. Helaas is dat er niet meer van gekomen.

Tot slot wil ik eenieder veel prachtige treurtrips toewensen en het zou me heel wat waard zijn om jullie in Oss, Drachten, Kreileroord of waar dan ook tegen te komen met deze reisgids stevig in jullie handen geklemd. Net zoals andere toeristen dat met hun *Lonely Planet*-gidsen doen in plaatsen als Venetië, Barcelona en New York.

Treur ze!

Mark van Wonderen

Regio Noord

DEN HELDER
Kreileroord

BEVERWIJK

ZAANDAM

IJMUIDEN
Velsen
Wijk aan Zee

**AMSTER
NOORD**

ZANDVOORT
Haarlem Schalkwijk

**AMSTERDAM
NIEUW-WEST** **AMSTERDAM
ZUIDOOST**

DELFZIJL
Eemshaven

WINSCHOTEN
Ganzedijk

DRACHTEN

VEENKOLONIËN

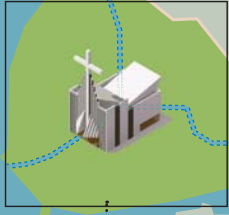
HOOGEVEEN
Hoogersmilde

NOORDOOST-
POLDER

LELYSTAD

ALMERE

DAM

Kanaalweg.
Waar de stad ophoudt en het Marsdiep begint.

Den Helder

Het wel en wee van een marinestad

Arm, arm Den Helder. Op lijstjes over leefbaarheid en aantrekkelijkheid bungelt de marinestad steevast ergens in de onderste regionen. Werkgelegenheid is er, zeker door alle bezuinigingen op Defensie in de voorbije jaren, nauwelijks te vinden waardoor bewoners zijn weggetrokken en de stad is verworden tot een krimpgemeente. Toeristen

bezoeken Den Helder alleen maar omdat het een noodzakelijk kwaad is. Ze moeten er immers in de file staan vooraleer ze met de Texelstroom of de Dokter Wagemaker de oversteek naar Texel mogen maken en Den Helder met een zucht van verlichting achter zich kunnen laten.

Je zult er ook maar wonen. In Den Helder waait het name-

lijk altijd, ook al waait het er niet. De leegstand in de verpauperde en verloederde winkelstraten is schrikbarend en de gaten die, als getrokken rotte kiezen, in de gevelrijen worden geslagen geven de stad de aanblik van Aleppo. En zie er ook maar eens te komen: eventuele bezoekers dienen of over de N9 langs het Noordhollandsch

De voormalige V&D in de Beatrixstraat in 2017 en in 2019.

Kanaal te rijden, een weg die niet zonder reden 'de dodenweg' wordt genoemd, of ze moeten over de A7 eerst helemaal richting de Afsluitdijk om vervolgens nog in slakken-gang over een tweebaansweg te kachelen.

Tot zover de vooroordelen over Den Helder. Bij een beetje Nieuwendieper komt na het lezen van bovenstaande tekst de stoom inmiddels uit de oren. Helemaal klaar zijn ze daar met alle negativiteit over hun stad. En ja, dat is eigenlijk wel terecht. Den Helder is nu al wel lang genoeg verguisd, vermeden en vernederd. Het is de hoogste tijd voor eerherstel.

En natuurlijk, wie met de trein aankomt op het station dat het einde van de wereld inluidt en het have-loze pand ziet waar visrestaurant Boon in is gevestigd, een blik werpt op de ietwat uit de toon vallende Hema en de goedkope huurwoningen langs het spoor, ja, dan laat de stad zich niet meteen van haar beste kant zien. Al is dit natuurlijk allemaal al wel mooi van lelijkheid. Maar loop eens de Beatrixstraat in, een winkelstraat die eind jaren vijftig werd aangelegd, en je stuit meteen op het prachtige wederopbouw-pand waar voorheen de v&d in zat. Zoals in veel steden staat ook deze voormalige v&d te verkommeren, maar de plannen zijn legio, waarbij in het

Hotel Lands End. De kamers mét ramen verschaffen vergezichten op de Waddenzee en op Texel. Die blinde muur is er omdat de hotelgasten anders uitzicht op Den Helder zouden hebben.

Mega-sjoelen en glowgolf in een hotel aan de rand van Den Helder. Mooier wordt het toch niet?

markante koepeltje ongetwijfeld weer horeca komt. Dwaal vervolgens via aantrekkelijke nieuwbouw en langs fraaie grachtjes naar de voormalige rijkswerf Willemsoord en alle negatieve gedachten over de marinestad verdwijnen. Dat gebeurt gegarandeerd na een wandeling door Huis-

duinen of uitkijkend over de Waddenzee. Den Helder bruist weer en lijkt zowaar iets van zelfvertrouwen te hebben herwonnen. Niet slecht voor de meest gebombardeerde plaats van Nederland. Om over de grootschalige sloop vanwege de Atlantikwall nog maar te zwijgen.

Op de hoek van de Keizerstraat en de Beatrixstraat staat deze Blokker zich niks aan te trekken van zijn omgeving.

Het is de Wibra gelukt om, net als in de rest van het land, ook in Den Helder in een van de leukste panden van de stad een filiaal te beginnen.

Maar het is godzijdank niet alleen maar rozengeur en maneschijn. De leegstand van de winkelpanden is schrikbarend groot, alsof het spook van de crisis nog altijd door de Helderse binnenstad waart. En de Koningstraat, ooit het hart van nachtelijk Den Helder met de vele zeemanskroegen en disco's, is volledig doodgebloed. Dit dankzij het beleid van de gemeente om alle daar aanwezige horeca te verplaatsen naar Willemsoord. Wat rest is een desolate en naargeestige straat vol dichtgetimmerde panden, voor zover deze niet al zijn gesloopt tenminste. Een waar walhalla voor de treurtrippende mens, dat dan weer wel. En toch is de hoop op een betere toekomst voelbaar in de straten. Den Helder is echt allang niet meer zo triest en

Al sinds 2013 ligt het voormalige Chinees-Indische restaurant North Palace, beter bekend als 'de bamiboet', verweesd in de haven van Den Helder.

troosteloos als een jaar of tien geleden en de stad lijkt deze stijgende lijn zowaar vast te kunnen houden. De gemeente zelf zegt dat het bewoners en voorzieningen weer terugziet keren. Haast is dus geboden om deze marinestad met een bezoek te vereren. Zo gezell-

ig en zo vol leven als voor de oorlog zal de stad wel nooit meer worden, maar de ergste treurnis lijkt hier langzaam weg te sijpelen. Hoe dan ook: Den Helder is een opmerkelijke en unieke stad en nu nog mooi van lelijkheid. Ga dat zien mensen, ga dat zien! ★

Den Helder staat bekend om de verfijnde architectuur, zoals hier op het Jutterspleintje.

Drentelen door Den Helder | Wandelroute

Begin bij het station → Julianaplein → **ra**
 Spoorstraat → **la** Prins Hendriklaan → **ra**
 Koningdwarsstraat → **ra** Plantsoenstraat → **la**
 Stationsstraat → bij Prinsenstraat door heel
 smal steegje (achter Vomar) → **la** Koningstraat
 → **la** Polderweg → **ra** Wilhelminastraat → **ra**
 Van Galenstraat → **la** Emmastraat → **ra** Van
 Speykstraat → **ra** Kerkgracht → **la** over brug **ra**
 Kanaalweg → **la** Dijkweg en **ra** Dijkweg → **ra**
 richting Kanaalweg en **la** Kanaalweg → **ra** N250
 → **ra** Nieuwe Kerkplein → Bierstraat → **la**
 Spoorstraat → **la** Wezenstraat → **ra**
 Californiëstraat → **la** Keizerstraat → **ra**
 Kroonstraat → **la** Kerkstraat → **ra** Beatrixstraat
 → **la** Parallelweg → station

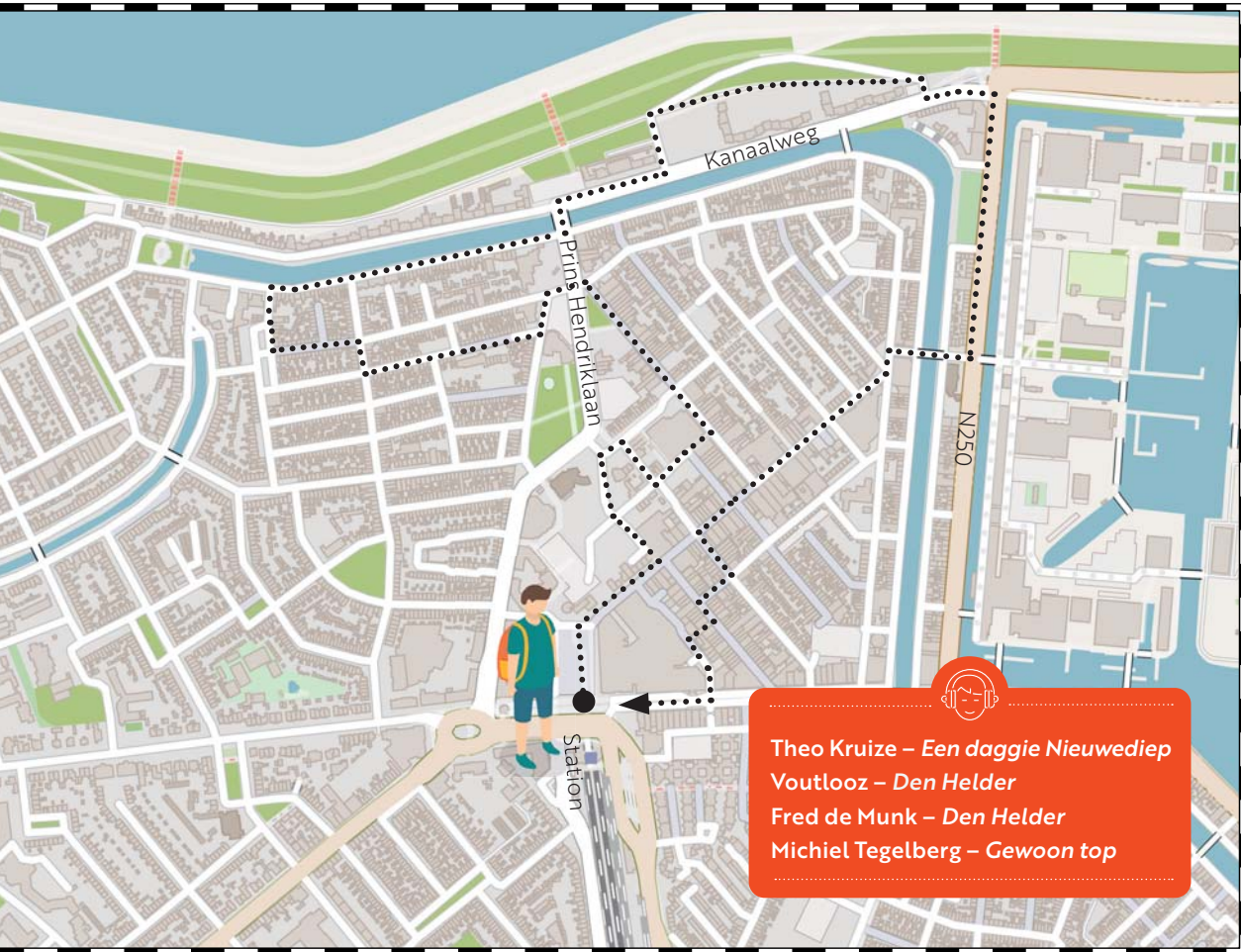
la = linksaf | ra = rechtsaf

Koningstraat.

Beatrixstraat.

Basiskaart: © OpenStreetMap-auteurs

Spoorstraat.

Loodsgracht.

Wilhelminastraat.